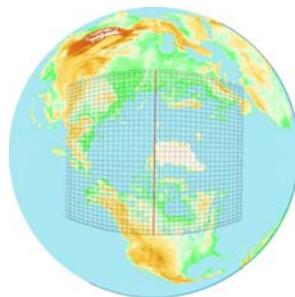
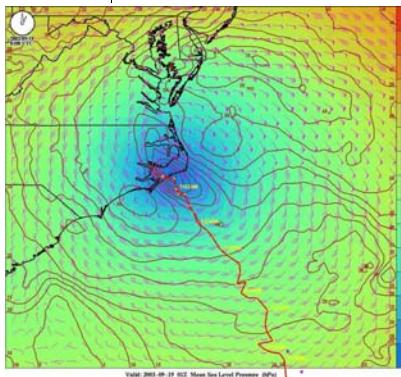

انواع پیش‌بینی‌ها

در هواشناسی، روش‌های مختلفی را برای پیش‌بینی وضع هوا و آب‌وهوا یا افلم به کار می‌بریم که به اختصار به مهمترین آنها می‌پردازیم. پیش‌بینی‌های همدیدی یا سینوپتیکی (Synoptic) پیش‌بینی‌هایی است که براساس نقشه‌های همدیدی جو انجام می‌گیرد. ممکن است در این روش بگوییم وضعیت فعلی جو برای آینده دوام و یا روند دارد. در این نوع پیش‌بینی به طور عمده از روش مانسته یا آنالوگ که بیشتر مبنی بر تجربه‌ی پیش‌بین است، استفاده می‌شود. همواره به قدر کافی تغییرپذیری در متغیرها وجود دارد که این نوع پیش‌بینی را با چالش‌های جدی مواجه کند.

روش دیگر، استفاده از پیش‌بینی‌های عددی است. قوانین فیزیکی از قبیل پایستگی انرژی بر تغییرات جوی حاکم هستند. این قوانین بر حسب یک سری روابط ریاضی بیان می‌شوند که هسته مرکزی پیش‌بینی‌های دینامیکی (NWP) را تشکیل می‌دهند. به این معادلات، معادلات پیش‌بینی گفته می‌شود؛ زیرا آنچه قرار است در آینده در جو اتفاق افتاد را پیش‌بینی می‌کنند. بنابراین در این روش از مدل‌هایی که وضع هوا را پیش‌بینی می‌کنند، استفاده می‌شود. البته این مدل‌ها کامل نبوده و همگی دارای خطای خطا می‌باشند. نتایج این مدل‌ها

که در اختیار پیش‌بین گذاشته می‌شود، می‌تواند با روش‌هایی که به آنها پس‌پردازش (Post Processing) می‌گویند، تصحیح شود.

علاوه بر پیش‌بینی‌های دینامیکی یا NWP پیش‌بینی‌های آماری نیز وجود دارد. امروزه غالباً برای پیش‌بینی وضع هوا برای چند روز آینده، از روش‌های دینامیکی (NWP) استفاده می‌شوند. اما با توجه به خطاهای مرسوم در برونداد این نوع پیش‌بینی‌ها، جهت بهبود، عمدتاً از دو روش پیش‌بینی آماری وضع هوا (Statistical Weather Forecast) استفاده می‌شود.

اولین روش پیش‌بینی‌یابی یا پس‌پردازش که در سال ۱۹۵۹ توسط کلین و همکاران (Klein et al. 1959) توسعه داده شد، روش پیش‌بینی‌کامل (PP)^۱ نامیده می‌شود.

دومین روش پیش‌بینی، آماره برونداد مدل یا MOS است. این یک روش متداول پس‌پردازش می‌باشد که در سال ۱۹۷۲ توسط گلان و لوری (Glahn and Lowry 1989) ارائه گردید و معمولاً در بیشتر مراکز پیش‌بینی ترجیح داده شده

¹ Perfect Prognostic Method

² Model Output Statistics

است؛ طی آن برونداد مدل‌های عددی هواشناسی در معادلات پیش‌بینی دخالت داده می‌شوند. تفاوتی که روش MOS با روش PP دارد در این است که روش MOS پیش‌بینی کننده‌های گرفته شده از برونداد مدل را هم در مرحله‌ی توسعه و هم در مرحله‌ی کاربرد معادلات پیش‌بینی خود مورد استفاده قرار می‌دهد.

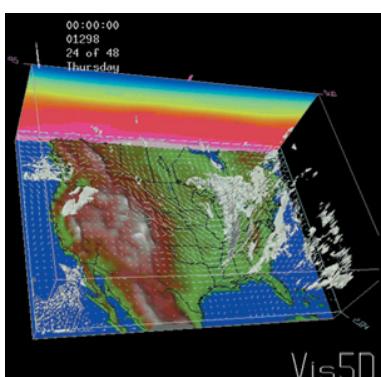
اما نکته‌ی آخر اینکه پیش‌بین‌ها متوجه شده‌اند که برای ارائه‌ی یک پیش‌بینی عمومی بهتر، باید از مقادیر ارائه شده از پیش‌بین‌های چندگانه استفاده کنند. حاصل این کار، تشکیل اعضاًی است که می‌توانند شامل اطلاعاتی از تراز عدم قطعیت بوده و سیستمی از پیش‌بینی تشکیل می‌شود که به آن پیش‌بینی همادی (Ensemble) گویند. پیش‌بینی همادی ابزار جدیدی برای پیش‌بینی عملی است که به طور سریع‌تر و علمی‌تر مقایسه‌ها را انجام داده و بهترین احتمال پیش‌بینی را ارائه می‌دهد. توافق بیشتر مدل‌ها با هم سطح اطمینان پیش‌بینی را بالاتر می‌برد.

مدل‌های میان مقیاسی

قوانين فیزیک در حرکت و اصل پایستگی انرژی در تحولات اتمسفر حاکم است. این قوانین بر یک سری معادلات پیچیده ریاضی که هسته اصلی آنچه ما پیش‌بینی عددی آب‌وهوا (NWP) می‌نماییم را تشکیل می‌دهد. این معادلات، معادلات پیش‌بینی نامیده می‌شود. زیرا آنها آنچه در آینده اتفاق می‌افتد را پیش‌بینی می‌کنند. متغیرها در این معادلات رفتارهای متفاوت آب‌وهوا مانند باد، فشار و... را معرفی می‌کند.

هنگامی که معادلات مشخص کند که متغیرها با زمان چگونه تغییر می‌کنند، اگر وضعیت اولیه جو را بدانیم می‌توانیم معادلات را برای زمان‌های بعد حل کنیم و مقادیر جدید متغیرها را بدست آوریم. بدین شیوه مدل عددی پیش‌بینی می‌کند.

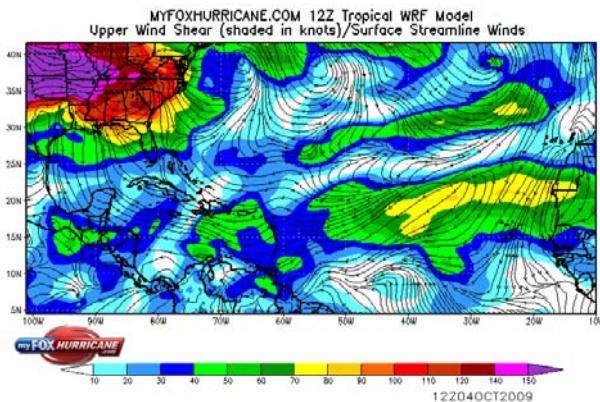
مدل عددی میان مقیاس (مزواسکیل) یک مدل پیش‌بینی عددی آب‌وهواست که برای پیش‌بینی پدیده‌های آب‌وهواست میان مقیاسی طراحی شده و وضوح افقی و عمودی آن برای این پدیده‌ها مناسب است. چنین پدیده‌هایی معمولاً در اثر توپوگرافی یا خطوط مرزی به وجود می‌آیند و یا به هم‌رفت مربوط هستند و برای آشکارسازی آنها باید شبکه‌ای با وضوح بالا طراحی شود.

پدیده‌های شدید آب‌وهوا مانند تورنادوها و سیستم‌های هم‌رفت که باعث توفان‌ها، رگبارهای شدید، رعدوبرق و... می‌شوند، در میان مقیاس اتفاق می‌افتد. تمام تلاش مدل میان مقیاس آن است که به شکل مستقیم و غیر مستقیم این پدیده‌ها را پیش‌بینی کند. یکی از این مدل‌ها مدل WRF است.

مدل تحقیقات آب‌وهواست و پیش‌بینی WRF

مدل تحقیقات آب‌وهوا (Weather Research and Forecasting) WRF و NCAR مدل‌های آخرين نسل مدل‌های آب‌وهواست که با همکاری مرکز ملی امریکا برای پیش‌بینی محیطی وابسته به NOAA و حدود ۱۵۰ موسسه و دانشگاه امریکایی و غیر امریکایی توسعه یافته است.

این برنامه کامپیوتری ویژه دومنظوره، هم برای پیش‌بینی و هم تحقیقات استفاده می‌شود. این مدل برای پدیده‌های میان‌مقیاس از چند تا هزار کیلومتر طراحی و جزء مدل‌های دینامیکی دسته‌بندی می‌شود.

مدل WRF از شبکه تقسیمات ۴ تا ۱۲/۵ کیلومتری و شبکه عمودی ۲۵ تا ۳۷ کیلومتری استفاده می‌کند. با معادلات حاکم بر حرکت سیالات می‌توان اتمسفر را با تمام ابرها و توفان‌هایش تشریح کرد.